„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом.

Претплата и огласи
шаљу се на администрацију,
а рукописи
уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући г. А. Пајевића, у дунавској улици.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“:

на годину:	ф. 12 или 30	дин.
на по године:	ф. 6 или 15	дин.
на четврт године:	ф. 3 или $7\frac{1}{2}$	дин.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОГЛАСИ
рачунају се 6 нов. од реда ситних слова.
За жиг се плаћа сваки пут 30 нов.

Број 28. У Новом Саду, у уторак 5. (17.) марта 1896. Год. XII.

Конференција Срба код угарског министра-председника.

Ми смо већ јавили, да је угарски министар-председник барон Д. Банфи сазвао конференцију Срба, у ствари наше народно-црквене автономије. На ту конференцију позвани су Срби посланици на угарскоме и троједничкоме сабору, и неки Срби, који су вође наших странака на народно-црквеном пољу, или се својим радом иначе истицали на автономном пољу. Конференција је поверљива, и треба мађарској влади да послужи информацијама, како би влада у својим даљим одлукама била свестрано обавештена. Поближа цел конференције и до данас је непозната, те би нам остало само да нагађамо, што ми нерадо чинимо. У осталом све то за неколико дана неће бити тајна.

Сам сазив конференције, и ако је дошао изненада, не може бити зазоран, ако се влада хоће само да информише о нашим стварима. Угарска влада, као заступник круне, има утицаја на наше народно-црквене послове, и врло је незгодно, кад је она рђаво и једнострано обавештена. Ми нисмо никад налазили код угарске владе добру вољу, да користи нашој цркви и народу, па кад поред оскудице у доброј вољи, наступи још и раздраженост због лажних обавештаја, онда нам је увек било горе. Наш народ зна, одакле је угарска влада прпела обавештаје. Познати изроди и одроди, који су за свашта способни, ти су годинама давали упутства угарској влади.

Наши су народни борци много пута покушавали, да потру онај штетни утицај на владу, који се баш из средине нашег народа вршио на њу. Кад се сабор 1869. године распрштао, онда је др. С. Милетић ишао са Србима посланицима угарској влади и трудио се да обавести тадашњег министра просвете, барона Етвеша, о штетном утицају угарске владе и о опаким намерама наше црквене реакције Таку једну депутацију доцније је једаред водио Милош Димитријевић, други пут А. Стојачковић. Саборски одбор шиљао је такођер више пута изасланства, да обавести угарску владу. Једну таку депутацију водио је једаред владика Стојковић, други пут владика Живковић. Ми смо неколико пута шиљали влади представке, да је уверимо, како је на криву путу.

Но то је све мало помагало. Угарска влада није хтела, да се обавести, и кад је хтела, она је била раздражена против нас, то је било само зато, што јагње у низини потока мути вуку воду, који стоји код извора.

Сад наједаред угарска влада сама тражи од нас обавештаја и сазива конференцију, у којој заиста може бити свестрано обавештена! Заиста је ово нешто ново, које изазива у први мах велико чуђење и изненађење.

Против конференције, која би служила само на ту цељ, да се угарска влада обавести о нашем народно-црквеном положају, о тегобама нашег народа, ми не би имали ништа; шта више, то би нам мило било, кад би намера била — искрена!

Ту лежи зец! Ми не верујемо, да је угарској влади озбиљно стало до тачног, свестраног и искреног обавештаја. Досадашњи кораци угарске владе не слуте на добро, а нарочито барон Банфи већ је до сад показао, да му је тешко изићи с поверењем на сусрет. Никад угарска влада није била тако безобзирна, као баш сад под Банфијем. Њене агресивне тежње до сад беху тако јаке, да нам је за сад немогуће веровати, да влада озбиљно мисли, да скрене са досадашње странпутице, у коју је заишла.

Међутим и то је истина, да у Пешти у овај мах влада ужасно непознавање наших народно-црквених одношаја. У званичном одношају с нашим народно-црквеним органима и патријархом садања угарска влада толико је пута показала, и то у крупним питањима, тако непознавање ствари, да се морамо од чуда крстити — што рекао онај српски поп — и ногама и рукама. У министарству има сад једна нарочита секција за наше народно-црквене послове, па тек сад наше ствари иду наопако. Ми би могли у потврду наших речи навести управо драстичне примере. Некадашњи референт за наше послове Д. Сири, и ако нас није волео, био је бар врло добар познавалац наших прилика. Данас и поред нарочите секције ни тога нема.

Ако би барон Банфи дакле хтео, да се у истини обавести о нашој народно-црквеној автономији, такав обавештај заиста му је преко нуждан. Од својих потчињених органа такав обавештај све да хоће, не може добити. Ово ми сасвим озбиљно тврдимо, и не мислимо да се шалимо. На конференцији ће се г. Банфи сам уверити о томе.

Но ова конференција може имати само информативан карактер. Нама ће шта више мило бити, ако се Банфи користи овом приликом. Али ако би се та конференција упустила у појединости, како да се уреде ствари наше народно-црквене автономије, то би свакојако било прекорачење делокруга од стране угарске владе. Таку конференцију може сазвати наш патријарх, а не угарски министар-председник. Како ћемо ми удесити наше ствари, то су наши унутрашњи послови, у које се влада само онда може мешати, ако се ми закачимо за државне интересе. У том случају влада може по праву врховног државног надзора, који врши у име круне у нашој народно-црквеној автономији, тако пословање ускратити. Иначе, како ћемо ми поделити власт између јерархије и народа, како ћемо своју кућу уредити, то већ по појму автономије и по државним законима спада у искључиво наше послове.

С тога, било да влада тражи информације, било да хоће да се меша у наше народне послове, било да спрема удар нашој народно-црквеној автономији — треба да на тој конференцији буде људи, који ће је отворено и одлучно известити о народном мишљењу и расположењу, који ће је обавестити о досадањем раду, који ће у случају потребе и нужде устати мушки у обрану наших тековина. То је прилика, да министри чују родољубиву реч; треба им дакле наточити чиста вина, нека виде, како стојимо, а тим путем можемо дознати и ми, на чему смо. Сад је згода, да се министру у очи каже многа истина, коју досад није чуо, а за коју треба да зна. **Ми смо најдубљег уверења, да они родољуби Срби, пријатељи наше народно-црквене автономије, који су позвани на ту конференцију, треба да буду тамо**, управо морају ићи, ако неће да огреше своју савест, ако не ће евентуално, да на своју поштену српску душу натоваре тежак грех. Ми верујемо, да за неке није пријатно ићи. У тој конференцији биће и таких Срба, који ће на све климати главом, и који су српскоме народу љуто згрешили, те с којима се нерадо договарамо. Но то су ситни обзири, који се губе пред општом ствари. Народна корист одлучно захтева да се у тој конференцији чује и мњење велике већине народа српског, а не само присталица владиних. Пред том потребом све друго пада.

Рецимо да се у тој конференцији спрема удар нашој народно-црквеној автономији — зар није дужност наша тај удар спречити, или зар нам глас савести не налаже, да бар покушамо то учинити? Можемо ли допустити, да влада може имати изговор у томе, ако нам довикне: „Звала сам вас, па што нисте дошли? Тражила сам обавештаја, и ви се нисте ни макли.“ Који су одсутни, увек губе парницу, као што је већ познато; но пријатељи народа треба да се потруде, да народ парницу — добије. Та је дужност у толико већа, што ми на угарскоме сабору немамо више народносних посланика, који би владу могли доцније на одговор позвати. За позване је родољубива дужност да оду. Ово нарочито важи за оне, који су познати као пријатељи наше народно-црквене автономије. Опозиција и треба да је заступљена у конференцији.

То је нужно из још једног разлога. Међу позваним Србима посланицима има мамелука, који ће на све пристати; а има и таких, који су некад бранили народно-црквену автономију, и који су на последњем сабору тражили уступке од народа, а у корист утицаја јерархије баш зато, да се сузбије незаконит утицај владин. Сад ако Банфи спрема какав удар, то може бити само у хатар проширења уплива државне власти. И они посланици, који су на последњем сабору тражили уступке од народа — дужни су, да се одупру насртајима угарске владе. Како ћемо се пак ми погодити с нашом јерархијом, то је наша унутрашња ствар. У том случају мамелуци биће усамљени; за овакво држање нужно је да буду присутни и чланови опозиције. Да се сасвим тачно изразимо: Преко је нужно да буду присутни барон Јован Живковић, др. Илија Вучетић и Евген Думча, па и др. Ника Максимовић, који је на прошломе сабору уверавао, да попушта јерархији само зато, да се ослободимо притиска владина. Ако оду ови људи, то они према свом независном политичком положају, могу утицати и на држање посланика Срба. Мамелуци, као што већ рекосмо, изгубиће се, и тада је лакше спречити какав можда насртај владин на нашу автономију. У таквим околностима многи не ће ни смети

ЛИСТАК.

Српско народно позориште.

(**Цезарев тестаменат**, комедија у 3 чина, написали Адолф Бело и Едмунд Вијтар, с француског превео Живко Милосављевић, приказан 20. фебруара 1896.)

Предмет, којим се ова француска комедија, која је овде први пут давана, бави, од опште је занимљивости, јер жигоше људску грамзљивост за имањем и новцем, до кога би многи радо хтели доћи најкраћим и најлакшим начином, баштином иза какова богата рођака. Разуме се, да нема ништа одвратнијега, него када неко воли више богатство и благо, него ли драге родбинске везе, које га вежу за рођака, од ког се нада баштини, тако, да једва чека, да дође до погреба рођакова и до извршења његове опоруке. Ова себичност и грамзљивост од увек бијаше згодан предмет песницима и писцима, да је прикажу у свој њезиној одвратности и ругоби. Типови и карактери, па и поједини призори у комадима са таквим предметом редовно су космополитски и свагда разумљиви и свагда једнако одвратни.

И ми смо на нашој позорници већ видели комада са истим предметом и многим сличним призорима, ма да се радња кретала под другим насловом у другој атмосфери, и ма да су лица била припадници друге народности, и другога сталежа. Подсећамо на Чикијев комад „Штомфајеви,“ који је овде с успехом даван био. До душе у том комаду није главна ствар опорука и грамзење за баштином, али нам најдубље у глави остају призори из тога комада, који се на то односе.

Страрина Цезар Жиродо бијаше богат човек, у ког је много рођака било, који су више мање на његову баштину рачунали. Када после његове смрти његову опоруку отворише, нашао је сваки од његових рођака место легата верну своју карактеристику и лекцију, а на крају крајева се ту чита, да се чека и неколико дана после прочитања опоруке тајним гласовањем изабере као његов универзални баштиник онај, на ког падне највише гласова. Извршитељ опоруке, Цезаров пријатељ Масијас (г. Добриновић) чува код себе писмо покојниково, у ком се коначно одређује као универзални баштиник Цезарова имања: његова нећака Паулина (гђица Ђуришићева), кћи Цезарова рођака Феликса (г. Филиповића), која као и њезин драган, такођер рођак Цезаров, Луцијан (г. Спасић) најмање мисле на баштину, већ су она и Луцијан били несебично одани покојному Цезару. Тобожње гласање наређено је у опоруци само за то, да Паулина до тога гласања и код те пригоде имаде прилике упознати своје драге рођаке. А у истину ти рођаци су ретка галерија разних карактера, различитих по сталежу и ћуди. Ту је пре свега пргави и сребољубиви Исидор (г. Тодосић), нестални добричина Феликс (г. Филиповић), цинични богаташ Лешихоар (г. Васиљевић) и његова романтична и не сувише њему одана брачна му половица Хортензија (гђа Бакаловићка), која је заљубљена у Клементининог драгана Луцијана; ту је лакомислени бонвиван Целестин, син Изидоров (г. Поповић); ту је Изидорова жена Клементина, мученица Изидорова (гђа Тодосићка) и напокон незаситни у жељи за благом сељак Ланглимо (г. Бакаловић).

Сплеткарење, понашање и саобраћај ових људи разне ћуди, којима је на уму иста ствар, Цезарова баштина, у истину је згодан предмет за укалупљење занимљиве комедије, која може поучити и забавити. Први и последњи чин доста су занимљиви, али други чин је некако монотон те квари живост и онако незнатне радње. Осим тога је тенденција нешто сувише очевидна и стара.

Наши поштовани глумци и глумице интерпретисали су карактеристику својих улога у свој разноликости целога низа опречних и различитих ћуди и карактера, тако, да се може рећи, да је подела улога добра, и да је игра појединца и у „ensemble-у“ била дотерана.

Г. Тодосић, као интерпретатор најизадашније улоге, управо је уметнички извео своју улогу пргавога, за благом грамзљивога, нервозног Изидора. Г. Добриновић је достојанствену закопчаност, правдољубље и пријатељску верност приказао у улози Масијаса, као увек, са разумевањем и правим тактом.

Исто тако су били на свом месту г. г. Спасић, Филиповић, Душановић и Васиљевић. Г. Душановић се посве уживио у улогу адвоката на бини и креирао неки добро погођени тип бинског правозаступника. Гђа Бакаловићка нашла је у ресигнацији и малицији заљубљене Хортензије за свој темпераменат згодну улогу, пак ју је и лепо приказала, баш као што су имале према својој индивидуалности згодне улоге и гђа Теодосијевићка и гђца Ђуришићева, која се је згодно и маскирала. А г. Бакаловић је свога сељака Ланглима управо изврсно приказао. Нама је у опште мило, што г. Бакаловић настоји о све већем такту у приказивању комичних типова и да погађа све сигурније естетску границу међу комиком и карикатуром. Нека остане код садање мере и границе, пак ће у таковим улогама постизавати увек велики и лепи успех.

J. Хр.

* * *

(**Рићокоса.** Позоришна игра у 3 чина, с певањем, написао Ш. Лукачи, превео Ђ. П., музика од Еркла.)

према влади напуштати автономна права народна. У друштву ће за многе бити лакше заступати и бранити права народна, а под контролом теже је то право напустити.

О самој цели конференције не можемо много говорити, јер ништа не знамо. Можда се спрема какав удар, али да се ради на коначном уништењу наше народно-црквене автономије, то не верујемо, не што не би угарска влада за такав доручак имала апетит, него што јој у овом времену није до тога. Да се сасвим разори наша автономија, треба укинути IX. законски чланак од 1868 г., којим нам се та автономија гарантује. За такав посао треба времена, а Банфија жуље у овај мах веће невоље. У осталом морала би се нека нова организација тек створити. Просто уопште уништити не иде — па шта онда?! На тим рушевинама морала би се створити нова зграда.

Ми смо обележили наш положај према овој конференцији. Не ћемо по мраку да лутамо, и да ређамо, шта нам се све може спремити. Данас за родољубе важи она француска изрека: „Fait que tu dois, advienne que pourra.“ (Ради што си дужан радити, па што буде нека буде.)

Глас из Босне.

Испод Мајевице, 28. фебруара 1896.

После смрти Ђорђа Николајевића, митрополита сарајевског, проносе се разни гласови. Из врло поузданог извора, што сам дознао, хоћу да вам саопштим, у колико пак то стоји, будућност скора ће то показати.

Познато вам је да је покојни митрополит зворнички Дионисије на најгаднији начин 1. маја 1892. године збачен само зато, што није хтио да призна римокатоличку босанску владу за своју духовну власт. По његовом збацивању крхало се, ко ће да буде зворнички митрополит. Калај је у први мах хтио архимандрита Магарашевића, ну њега неки удовац попо оцрње код Калаја, назвавши га човјеком упорним, и Калај се обрати на своје у Сарајево, који му исто то посвједоче. Ето, за то само није Магарашевић дошао до митре. Међу тим је хрватски бан препоручио Мандића, као човјека врло услужна. Тако је Мандић заиста доспио у Босну за митрополита.

Чим је дошао, он је чинио покушаје да се црква српска у Босни и Херцеговини оцепи од Цариграда. Онда се држало да је и Николајевић томе наклоњен био, а Серафим мостарски да је одлучни противник тога. Било како му драго, ствар још легла није. Мандића сматрају за најспособнија за извађање те ствари — и сад Мандић мора у Сарајево да је ближи тамо.

Како саму ствар мисле извести и којим начином, о томе сам ово дознао:

Мандић би да приволе све митрополите да су у томе сложни. Митрополитско решење морало би бити једногласно, које би се имало подастрети на највише место, а одатле св. синоду у Цариград, с молбом, да се жеља митрополита испуни и усвоји. Калај држи тај пут за најбољи, јер тако је он збацио и Дионисија. Неколико свештеника су потписали тужбу против Дионисија и с највишег мјеста умољен је патријарх цариградски, чија је права Дионисије заступао, да Диописија свргне, што је и учињено. Нами се пак чини, да са оцепљењем неће тако лако ићи.

Ко ће бити зворнички митрополит, ако се Мандић пресели у Сарајево, још се не зна. Змејановић нерад је и у Сарајево а још мање у Тузлу; он се нада столици вршачкој.

Међутим поуздано сам извјештен и о томе, да босанска влада води преговоре у погледу попуњења сарајевске архијерејске столице и са далматинскијем епископом дром Никодимом Милашом, који је, како се чује, вољан само под извеснијем условима да се прими онога, што му се нуди.

Ми пак само мирно посматрамо, како се играју са нашијем добром и светињом, они, који нити су наше вјере, нити синови ове земље, а то су садашњи власчици наше многонапаћене отаџбине.

Клисара.

Држимо свештенички збор!

Заступник паземаљском сабору у Будимпешти, Људевит Холо, жигосао је на најнедостојнији и до данас нечувено увредљиви начин наш св Синод, дакле све наше Архијереје а затим српско-православно свештенство као издајнике мађарске државне мисли. Обрукао је пред лицем целе образоване Јевропе српско свештенство, да је просто и неинтелигентно, па се нико у целом сабору није нашао, да узме у обрану нас и нашу цркву од обесног нападаја једнога Холо-а, који је подметнут и најмљен за тај прљави посао, а то ћутање и одобравање целога сабора услед нападаја његових је српско свештенство до дна срца заболело.

Ми нисмо вољни и расположени, да и једном речи бранимо наш Епископат од сличних нападаја; у власти и моћи неограниченој су наши Архијереји, па пек се и сами баране; нека им огледало и образац у томе буде енергично држање њихових славних предшасника, као патријарха Рајачића и т. д., но хоћемо само свој понос и углед, који нам је пред лицем целе земље окаљан, да одбранимо. Но ипак не можемо, а да на овоме месту не изјавимо своје негодовање према г. Радићу, који с познатом издајицом српске мисли и дин-душманом народа српскога, Јотом Грујићем, корача стопама Германовим, који није бирао средстава за постигнуће своје циљи. Тако није Радић требао радити, и ми смо уверени, да би он своју циљ постигао, а овако може још коју годину почекати уз песму тугованку: „На рѣкахъ вавилонскихъ“.

Као што дакле рекосмо, не мислимо бранити наше Архијереје од нападаја, али хоћемо да довикнемо јасно и громогласно, да српско свештенство не трпи онаквих увреда и погрда, као што су му у сабору мађарском нанешене; хоћемо да покажемо пред целим светом, да нисмо издајице отаџбине, али да смо ваљани Срби; хоћемо остале погрде да вратимо у лице ономе, који нам их је онако непромишљено набацио; хоћемо најпосле да се чује, да српско свештенство није играчка у рукама обесних и помамних мађарских шовиниста, — једном речи, хоћемо пред лицем целе земље да протестујемо и да затражимо себи потпуну сатисфакцију за клевету нама нанешену, а то ћемо најзгодније учинити тако, ако сазовемо јаван свештенички збор, на који би се цело митрополијско свештенство имало слећи, те својим путем и начином себи задовољштипу прибавити.

Ово су наше мисли и назори, којима држимо, да ћемо моћи одолети сваком врагу и супостату, а радо ћемо сачекати и назоре остале браће с тим већ унапред уверењем, да ћемо се сви као један у томе сложити, да се извесног дана одржи митрополијски свештенички збор ради гореистакнуте цељи тим пре и сигурније, што нам је св. црква и православије у опасности.

Један свештеник.

Овопролетна велика вода.

Овај пут је југовина касно се указала, тек првих дана марта (по новом), а ту су сунчани зраци већ топли у тој мери, да они снег нагло топе. То видимо у реци Ину код Шердинга и код вароши Пасове, на ушћу Иновом у Дунав.

Код Шердинга надоће Ин од 9. на 10. марта, међер за 24 часа за 3·53 m.; код Пасове у исто доба за 3·46 m. Сава код Сиска скочи од 0·35 m. испод нуле на дан 3. марта до 8 марта на висину од 6·38 m., међер за 5 дана за 6·73 m.

Приметити морам, да ово није права велика југовина, већ само честимична, тако, да је лако могуће, да ће још једна велика вода овој садањој сљедовати. Јуче је Дунав код Беча био на свом врхунцу од 3·20 m.; почео је ту да надолази 2. марта од љестве —1·86 m. Дебљина тог пљуска износи дакле до јуче: 5·06 m. Код Новога Сада је Дунав почео да надолази 3. марта од висине 0·97 m. над нулом, и приспео е ево до 12. марта до на 2·76 m. Ова његова вода је из набрекле Драве дошла.

Сад још предстоји Новом Саду успорена Казаном дунавска вода, и ова велика нагла вода од Шердинга, Пасаве и Беча. А тај пљусак ће стићи са својим врхунцем у Нови Сад на дан 13. (25.) марта, дакле три дана пред Цвети.

Коју ће висину тај врхунац имати, није ми могуће израчунати, јер немам мерило за успорену воду у дунавском кланцима Горње и Доње Клисуре.

У Бечу, 2. (14) марта 1896.

Јов. Стефановић-Виловски,
ц. и кр. мајор.

Нови Сад, 4. марта 1896.

— **Конференција Срба посланика код министра-председника барона Банфија.** Као што смо већ неколико пута јавили, министар-председник Банфи сазвао је за 26. марта једну конференцију Срба.

О цели те конференције није ништа познато. О томе смо ми добили с поуздане стране овај обавештај: „О чему ће све бити на тој конференцији речи — о томе се барон Банфи није изјаснио, колико ми је познато, никоме, па ни посланицима на угарскоме сабору, који му врло близу стоје; нико у Пешти не зна ништа поближе о задатку те конференције, а из уста самога сазивача. Но се суди: да ће бити добра информација писца чланка „Народних Новина“, који је црпио ствар са извора. „На конференцију су позвани: 1. Срби посланици из Угарске који су чланови угарског сабора; 2. Срби посланици из Хрватске и Славоније, који су чланови заједничког угарског сабора; 3. Патријарх Георгије; 4. Бан гроф Куен Хедервари; 5. Барон Јован Живковић, Евген Думча, др. Илија Вучетић, др. Ника Максимовић и Ђура Вукићевић. Од владика нико није позван“. Оволико нам је познато из тог извештаја. И по овоме не знамо Бог зна колико.

Осим оних, о којима смо пређе јавили, да су позвани, сад знамо да је позван и потпредседник прошлог народно-црквеног сабора и председник клуба наше странке г. Евген Думча и вођа већине на прошломе сабору др. Ника Максимовић.

Као што смо извештени патријарх такођер ништа не зна о овој конференцији.

Исто тако смо извештени, да ће др. Илија Вучетић, Евген Думча и др. Ника Максимовић ићи на ову конференцију. За барона Јована Живковића још не знамо. Пошто је време кратко, да се сазову ради саветовање о овој ствари и чланови наше странке са стране то су наши једномишљеници из места имали јуче пре подне конференцију, на којој се подуже и свестрано расправљала ова ствар, те је једногласно закључено, да они чланови наше странке, који су позвани на конференцију у Будимпешту, треба да иду тамо и да евентуално заступају интересе и потребе српског народа и становиште наше странке, које је у овој ствари довољно познато.

Ми држимо, да је погрешка, што на ову конференцију нису позвани и сви епископи наши. Није довољно позвати самог патријарха.

Исто је тако политички резон захтевао, да је ко позван и од радикалне странке, јер посланици из те странке заступали су један део народа нашег.

Конференција ће трајати само један дан, јер барон Банфи одмах сутра дан путује у Беч, да продужи с аустријском владом преговоре због привредног поравнања између Угарске и Аустрије.

— **У корист сиромашних српских школа.** У своје време смо јавили, да је одбор „Друштва за српско народно позориште“ решио, да се у корист сиромашних српских вероисповедних школа у будимској дијецези приреди овде једна представа. Та ће се представа одржати сутра у вече а представљаће се „Задушне жене“, шаљива игра у 4 чина. Ми свраћамо нарочиту пажњу овдашње српске публике на ову представу, од које је приход намењен за унапређење српске просвете, којој у будимској дије-

---

22. фебруара о. г. имали смо у нашем позоришту правог уживања, велику уметничку насладу. Тога дана ступила је на нашу позорницу први пут као гост г. **Зорка Теодосијевићка**, члан кр. српског народног позоришта у Београду, па добром и лепом игром својом и још лепшим певањем својим освојила је на јуриш целу публику, која јој је бурним тапшањем и изазивом своје допадање непрекидно изјављивала. А то је у потпуној мери и заслужила, јер је била права она мађарска горопад Ката, која кроз смех плаче, а кроз плач се смеје. Па како је тек дивно, с пуним осећајем, avec verve, отпевала песме, од којих је неке, на бурно захтевање, морала поновити! Слушајући те час сетне час веселе мелодије мађарских песама са њених усана, ми и не помишљамо, да то пева Српкиња већ нам се чини, да чујемо какву Мађарицу са сред Хортобађа. Треба ли јој веће дике и похвале за тако певање! То се зове права глумачка уметност, кад глумици пође за руком, да се претвори у особу, коју приказује, па осећаје своје, јад, тугу, радост и жалост, не казује својим језиком, него језиком особе, коју представља. И сами Мађари, којих је тога вечера необично много било у позоришту нашем, признали су ту ретку глумачку врлину г. Теодосијевићке, кад су јавно изрекли, да она у свему и свачему живо опомиње на њихову Блахиницу, прву глумицу и јединствену приказивачицу женских типова из мађарског народног живота. Наша мила гошћа може потпуно задовољна бити са постигнутим успехом, кад је, ето, у стању била да раздрага и Арпадове потомке и да им срца раскрави. То се зове: „Veni, vidi, vici!“

И скупни приказ целог комада ишао је тако глатко, заокругљено, да је то била дивота и милота гледати и слушати. Сви наши вредни глумци без разлике осветлали су себи свој глумачки образ тога вечера. То је била представа, за коју би Немци рекли: „Mustervorstellung“. Сваки глумац играо је веома добро. Игра им беше неусиљена, природна, а увек према карактеру особе, коју су представљали. Гледајући игру наших глумаца тога вечера, пале су нам на ум речи најславнијег немачког критичара, који је од сваког правог глумца, који хоће да се тим дичним именом попоси, захтева да буде ни мање ни више него, — Герик. Да је тај критичар од некуда могао бити у нашем позоришту тога вечера, видео би, да је сваки од наших глумаца, па и онај у најмањој улози, био ако и не Герик, а оно бар глумац на свом месту.

С.

* * *

(**Марија, кћи пуковније** шаљива игра у три чина, с певањем, по француском Фр. Блум, превео С. Димитријевић, музика од Доницетија.)

Заверио сам се био још пре шест година, да не ћу ни завирити у наше позориште, кад опет уздају ту београдску „Марију, кћер пуковније“. Онда сам је чуо био по други пут и доста ми је, рекох, било дваред видети исакаћену лешину оног бајна Доницетијева чеда. Па ипак ето нисам одржао реч, а да је прекршим, на то ме је ли могло навести гостовање тако одличне уметнице, као што је Зорка Теодосијевићка са београдског краљевског народног позоришта. Но и крај свег веома лепог глумљења те не мање лепе госпође — а та госпођа доиста пева веома лепо, глуми веома лепо и одиста је веома лепа — ја и данас морам наново сам себи задати реч, да никакву више лепу певању, никакву више лепу глумљењу и никаквој више лепој госпођи за љубав не ћу мутити угодне своје успомене из млађих година, кад се нисам могао сит наслушати миле музике Доницетијеве баш у „Кћери пуковније“. А сад ћу ваљда умети одржати своју реч. Или она гиздава Доницетијева „Кћи пуковније“ са својим Тонијом и Силписом и Хортензијом и маркизом од Мађоривоље и војвоткињом од Кракситорна и са она четир збора, или — ништа. Овакав ragout, какав нам се овде нуди по београдском рецепту, хоће човека да очемери. Алал и вера најпосле том Фридриху Блуму и том Спири Димитријевићу са њиховим Аптоном, папа-Труљоном и Филипом! Али од куда, да од Бога нађеш, уз Доницетија — и то на мртво име испребијана — још и Даворин Јенко са дуетом „Лепа је зора —“, од куд ту увертира у Росинијева „Танкреда“, од куд нека арија из неке опере „Изолине“ од неког Стигелија, и најпосле од куд ту нека фантазија „Што срце жели“ од некога Канта? Не знам како ко, али ја са своје стране најлепше захваљујем на тој мандари. Мени је ње управо доста.

Нека ми не замери поштована гошћа, ако јој узизгледа да не говорим са довољно респекта о њену гостовању. Но не у стрепњи, да ћу бити криво схваћен, него из чиста уверења морам још једаред изреком рећи, да Зорка Теодосијевићка пева веома лепо и то гласом ванредно свежим, звонким и умиљатим. Па понављам да Зорка Теодосијевићка и глуми веома лепо и додајем, да кроз њену игру струји онај прави правцати бујни живот. Оно треће није ваљда потребно ни поновити. Ни издалека није дакле њена кривица, што о њеној маркетаници Марији не говорим онако одушевљено као што бих то чинио, да ми није сву вољу покварио тај фамозни београдски аранжман.

Гошћа је у певању имала достојна партнера у Марковићу, у глумљењу пак успешно се с њом такмачили Добриновић и Душановић. А да ли јој је ко и у опом трећем био раван, то нека остане отворено питање.

Ј. Г.

цези прети опасности. Ми се надамо, да ће наша публика у што већем броју посетити ову представу, те тако показати, да је увек готова помоћи где треба и допринети да се оствари племенита намера позоришног одбора.

Политички преглед.

— **Угарски сабор** Седница заступничке куће од 29. фебруара (12. марта) била је врло слабо посећена, јер су „оци отаџбине“ имали ноћ пре тога пикник. Скоро пред празним клупама говорили су у специјалној дебати о прорачуну министарства правде contra заступници Болгар, Полоњи, Балог, и Исекуц. Наводе тих посланика побијао је државни тајник др. Плос. Министар-правде Ердељи обећава, да ће против нападнутог председника судбеног стола у Будимпешти Житваија повести истрагу због конкретних неправилности, које је Угрон набројао. — Код тачке „држ. одветништва“ предлаже Вишонтаји, да се министар упути, нека поводом милениума поднесе краљу предлог у погледу помиловања оних осуђеника, који су тога достојни. Како је министар правде изјавио, да се краљеву праву помиловања ни на који начин не сме прејудицирати, то је предлог Вишонтаијев одбијен. — Остале тачке примљене су без дебате, те је тако завршена цела дебата о овом прорачуну. —

У седници од 1. (13.) марта претресала је заст. кућа предлог о регенерисању винограда, што их је филоксера опустошила. После рефераде известиоца Силија отпочела је дебата, у којој учествоваху од владине стране Мавро Јокаји и Овари, а од опозиције Бернат, барон Андреански и гроф Евђеније Зичи. Приличну сензацију је изазвало, што се барон Банфи ражљутио на дугачке говоре опозиционих посланика и код овог предлога, те је изјавио, да ће повући овај предлог натраг, ако опозиција и ту тера опструкцију. —

У седници од 2. (14.) о. м. било је на дневном реду оверовљење посланичког избора у Ступави. Верификациони одбор предлаже, да се држ. тајник Латкоци оверови као ступавски посланик. Против оверовљења енергично су устали Угрон и Апоњи, који је позвао председника заст. куће, да списе, што се односе на ступавске незаконитости и повреде устава, упути министру унутрашњих дела. Још су говорили о овој ствари Кошут, Мадарас и Холо, па је министар Перцел изјавио, да нема ништа против тога, да се списи о ступавском избору њему уступе на поступак. — Затим је министар Влашић одговорио на интерпелацију заст. Вајаија због гоњења једног учитеља, који припада мађ. пучкој странци.

— **Зли изгледи**. Као што се напред могло знати, аустријска влада ће захтевати, да Угарска од сада више плаћа за подмирење заједничких трошкова. Говори се, да је угарска влада већ пристала на захтеве аустријске владе, те тако имамо изгледа, да нам дажбине буду још веће, него што су. О том пише опозициони „Мађарорсаг“ ово:

„У пркос свему порицању барона Десидерија Банфија сада је сигурно, да је влада у напред истрговчила интересе Угарске од еминентне важности, те је грешном смелошћу поред свег протестовања целе државе пристала на повишење квоте. Само на основу тога могли се у аустријској квотној депутацији чути захтеви о повишењу квоте, које захтеве ћутке одобрише министар-председник гроф Бадени и министар финансије Билински.“ И заиста, у седници аустријске квотне депутације, у којој има много владиних људи, сваки говорник је наглашавао, да одношај плаћања заједничких трошкова треба поставити на темељ, који ће бити праведнији од досадањег и који ће боље одговаратиброју становништва и фактичним одношајима. Од тога се у Будимпешти јако уплашили, а опозициони листови већ гоне угарску квотну депутацију, да одмах и најодлучније одбије аустријске захтеве. Барону Банфију ће, како изгледа, преговори о поравнању задати врло много главобоље.

— **Комаров о Србији**. У петроградском „Славјанском благотворителном општеству“ држао је познати генерал В. В. Комаров, уредник „Свѣта“, друго предавање, у коме је говорио о садањем стању у Србији. Генерал је рекао да руски утицај у Србији доминира. Српски министар-председник Новаковић је Комарову изјавио, да је пре био непријатељ Русији, јер му источна политика Русије није могла да улије поверења. Но откако је као посланик Србије у Цариграду дуже времена долазио у додир са тамошњим руским амбасадором Нељидовим, и од како га је овај тврдо уверио о том, да се Русија никада и ни на који начин неће мешати у унутрашње одношаје Балканских Словена, од то доба је он (Новаковић) постао веран пријатељ руској царевини. Јован Ристић и ратни министар генерал Д. Франасовић изјавили су Комарову. да Србија не може имати никакву другу спољну политику, осим оне, која иде руку у руку с Русијом. Генерал Комаров се врло лепо и похвално изразио о српској војсци, за коју вели да је енергична и храбра, само би у њој требало извршити неке незнатне реформе. Комаров је споменуо и мађедонско питање, те је рекао, да је правилно решење тог питања битна погодба за одржање добрих одношаја између Србије и Бугарске.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 4. марта 1896.

— **Главна скупштина „болничке задруге трговачке омладине у Новоме Саду“** одржана је јуче, у недељу. На скупштини беше као никад досад велики број чланова присутан. Од стране политичке власти био је г. Медурић Скупштина је извештај управе и надзорног одбора узела на знање. Затим се приступило избору допуне управе, и избора надзорног одбора. На конференцији, која је за споразум избора пре скупштине држана, није се могло до споразума доћи. На самој пак главној скупштини на предлог г. Рудолфа Шустера, потпредседника, дошло је до споразума, и избор је једногласно текао. У управу су изабрани: за председника г. Давид Ђурчић, нов, за перовођу Франц Браунштајн, нов; за чланове Јосиф Лудвиг, Јосиф Паквор, Мита Павловић, Лазар Пантић, Андрија Марковић нов, Вертхајм Деже, нов, и Душан М. Крстић нов. У надзорни одбор изабрани су: г. Мита Кода, Михаил Вагнер, А. Јојкић и Франц Келети. За заменике им изабрани су: Карл Крон, Франц Фајт, Јозеф Шерер и Ђура Кондороши. Честитамо трговачкој омладини без разлике народности, што је умела све страсти утишати и што је избор једногласно обавила. Надамо се од новоизабраног председника, којег као великог пријатеља трговачке омладине познајемо, да ће око тога настојати, да се и на даље међу члановима као и досада лепа слога одржи.

— **Катихетски испит**. Наш млади пријатељ г. Иван Маширевић, ђакон и привр. катихета на српској великој гимназији карловачкој, положио је у претпрошли уторак писмени, а у среду усмени катихетски испит и одржао пробно предавање, те је проглашен способним за вршење катихетског звања у средњим школама. У комисији беху: г. архимандрит Митрофан Шевић као председник, те г. Милан Ђирић новосадски протопрезвитер, г. протојереј Јован Вучковић ректор богословије, и г. Сава Теодоровић катихета на великој реалци у Земуну.

— **Боко-которски владика Герасим**. „Дубровник“ пише: „У недељу о. м. пресвијетли господин Герасим Петрановић, православни епископ за котар дубровачки и боко-которски, навршио је 25 година од наименовања владиком ове епархије. Пресвијетли Петрановић је први владика православни у овој епархији, која је прије била подређена задарској епископији, те је ћесарском одлуком од 6. новембра 1870. утемељена православна епископија за котаре дубровачки и боко-которски. По утемељењу ове епископије ћесарском одлуком од 8 марта 1871. наименован је епископом которским Герасим Петрановић, ондашњи архимандрит и консисторијални савјетник. Придружујемо се овој ријеткој свечаности браће Срба православне цркве, и честитамо дичној старини владици Петрановићу желећи му да га Бог поживи још на много љета.“

— **Штедионица у Шиду** издала је извештај за год. 1895. Из тог извештаја видимо, да чист добитак штедионичин износи за ту годину 9328 фор. Основни капитал је 35.000 фор., улог износи 213.359 фор., а резервни фонд 17.000 фор. На челу овом заводу стоји као управитељ др. Драгутин Грчић.

— **Насиље у полицајном затвору**. У Земуну се десило насиље, које је цело тамошње грађанство узбунило. Пре неки дан земунски пандури ухвате неку сироту јеврејску девојку од 15 година, која је путовала за Београд а путна исправа, веле, није јој била сасвим у реду. Девојку затворе у затвор кр. полицајног поверенства и ту су шесторо њих које пандура које писара полицајних издовољили над несретном девојком своју животињску страст. Кривци су већ позатварани и отправљени у затвор у Митровицу, где ће им се судити за то зверско недело.

— **Пасоши за Србију**. По најновијој наредби може се у Србију прећи само са генералним пасошом. Од сада не може бити, као до сада, да се у Земуну извади цертификат, него сваки мора имати генерални пасош, ако хоће да пређе у Србију.

— **Споменик Танасији Рајићу**. У Чачку, у Србији, покренута је мисао, да се великом јунаку из другог српског устанка за ослобођење, Танасији Рајићу, подигне споменик на Љубићу више Чачка Рајић је у бој на Љубићу 1815. год. показао дивно јунаштво, кад је до последње капи крви бранио топове, на које насрну силни непријатељ; бранећи своје топове Танаско је ту погинуо јуначком смрћу.

— **Марке за повине у Србији**. Листови у Србији су имали велику олакшицу, што их је пошта распошиљала бесплатно. Од јуче пак уведена јн за листове обавезна марка од 1 паре динарске по броју.

— **Убиство**. У Уљми се прошле недеље догодило грозно убиство. Зарија Бабин, ратар уљмански, нађен је ноћу на сокаку заклан. Три сумњиве особе, које су са Заријом у завади биле, затворене су. При првом испиту одлучно су порицали овај грозни учин. Власт их даде наново затворити и то сву тројицу у једну собу, а на врата поставе једног жандара и 2 чувара да прислушкују шта ће ови унутри говорити. Разговор се отпочео овако: Један ће рећи: „Море људи, мени није жао што ће те ви страдати, јер сте и криви, али за што ја да страдам што сам само гледао. Ја ћу богме при другом испиту све да одам па како буде?“ Други ће опет наставити: „И ја држим да ће боље бити да се одамо, бар би тиме избегли жандарска мучења и кињења.“ Трећи ће опет наставити: Не треба се ништа одати, па нам не могу ништа, јер што је главно, немају сведоџбе.“ На то рупи жандар са чуварима међу њих са речима: Ево сведок, зликовци једни; чули смо све што сте говорили, сад вам је узалуд порицање!“ На то ови изненађени и преплашени признадоше своје грозно дело, да су Зарију из освете заклали, и то њих двоје, а трећи није у убиству учествовао но само гледао, и то је Србин, а остали су један насељени Румун, а други Назарен!

Новости са стране.

— **Фејервари-Кашићева афера**. Услед нечувених увреда што их је умировљени мин. саветник Кашић нанео у својој брошури барону Фејерварију не само као министру, него и као високом војничком достојнику, изазвао је Фејервари Кашића на двобој. Кашићеви сведоци нису хтели дати дотле витешке задовољштине, док Фејервари не повуче натраг оно, што је у новинама поводом првог Кашићева нападаји писао за овог, т. ј. да је умоболан. Фејерваријеви сведоци изјаве на то, да он неће да да никакве изјаве, а са своје стране сматрају да се Кашић извлачи. Кашићеви сведоци опет дадоше изјаву, у којој веле. да се Фејервари извлачи. Сад ће, како се говори, Фејерваријевом ствари да се бави и војнички часни суд, јер је он нападнут изриком и као ц. и кр. фелдцајгмајстор. Државни секретар Громон такође није добио сатисфакције, јер су Кашићеви сведоци захтевали од Громонових сведока, нека изјаве на поштену реч, да оно, што се у брошури против Громона износи, није истина. На против мин. саветник Шитра добиће потпуну сатисфакцију, и двобој ће се још данас одржати.

— **Карташка афера у „мађарској земаљској касини“**. Велику је прашину подигла опет једна прљава ствар, чији је „јунак“ Јосиф Данијел, син лане умрлог владиног „столпа“ Павла Данијела, а брат вел. жупана Влад. Данијела и заступника Павла Данијела. Тај се господин увек картао у „мађарској земаљској касини“, за коју се држи да у њој седе сами центлмени, у што се сад с разлогом сумња. Данијел је редовно добијао на картама. То је неким његовим партнерима упало у очи, те су га узели на око и нашли су, да он не игра сасвим коректно, те су пријавили ствар председништву касине, а Данијелу су саветовали писмено, да не долази више у касину. Овај их је с тога изазвао на двобој, али ствар оде пред часни суд, који је Данијеза дислвалификовао.

— **Страшна несрећа у руднику**. У угљеном мајдану у Катовицу, у пруској Шлезији, појавио се пожар и начинио страховиту пустош међу раденицима. До сада је извучено 71 лешина. Цар Виљем је наредио, да му се јави, колико је услед те катастрофе остало породица без хранитеља.

— **Реткост**. Као што смо већ јавили, у словеначкој Горици задржала је власт преко две стотине галичких Руса, који су, натерани невољом, да траже лакша живота у Бразилији. Како се исељеници не хтедоше вратити кући имала је с њима посла и војска. Кад је војска требала да силом натера исељенике на повратак, командујући офисир рече: „Прво сам човек, па онда војник!“ и одведе своју компанију. Горички Словенци су много били на руци својој несрећној браћи из Галиције.

— **Министар у затвору**. Бивши француски министар јавних радова Бехо, који је 13. марта 1893. због Панаме допао затвора, налази се у врло жалосном стању, нарочито од како му је умрла кћи, коју није ни на самрти могао да види, јер га нису хтели пустити. Несрећни Бехо по цео дан преплаче; његова супруга посећује га сваки дан и бодри га. Бехо ће на скоро бити помилован, отићи ће из Француске и мисли стати код каквог колонијалног друштва као мерник.

НОВИЈЕ.

Београд, 3. марта. Данас је краљ Александар са својом матером, краљицом Наталијом, отпутовао у Ниш, где ће остати 14 дана.

Париз, 3. марта. „Ажанс Ава“ јавља, да су Италијанци напустили град Асмару и са свим се повукли према Масови.

Трговина.

Нови Сад, 4. (16.) марта 1896.

Извештај семенарске радње Војина Јовановића у Новом Саду.

Због слабог довоза хране на нашој пијаци је био промет слаб.

Цене су биле ове:

Пшеница прва роба ф. 6.30, средња ф. 6.10—6.20. Наполица ф. 5.80. Кукуруз прва роба ф. 3.60, средња ф. 3.40—6.50. Зоб ф. 4.20—4.50. Јечам према каквоћи од ф. 4.30—4.60. Вика (ланик) јако пренебрегнута, с натегом се продаје по ф. 4.20—4.50. Муар се не довози а и не тражи се. Пасуљ бели фор. 7.60—7.80, а најлепше роба ф. 8.—, жути 6.50—7.—. Све од 100 кгр.

Течај вредности новаца на берзи у Будим-Пешти 4. (16.) марта 1896.

Ц. кр. дукати (нови)	5 ф. 67 н.
„ „ „ (стари)	5 ф. 65 н.
Дукати од 20 франака	9 ф. 57⁵ н.

Привреда.

Трговински преглед на будимпештанској пијаци. У почетку недеље беше време облачно и кишновито, а затим се разведрило, те поче ветар ћарлијати и влажну земљу сушити. Леда на Дунаву и на осталим рекама нема, али зато вода нагло расте. Зимњи усеви, као што из разних угарских жупанија јављају, стоје доста добро. Пољске радње на све стране отпочеле. Као и на иноземским пијацама, тако исто и на будимпештанској нема у рани готово никаква промета. Пшеницу купују само поједини млинови и то са 10 нов. јевтиније него пршле недеље, јер и они не извозе толико брашна, колико су то у ово доба прошле године чинили. Прошле недеље је продато пшенице око 85.000 м. ц. И сама раж није тражена, ма да је исте врло мало било. Продато је до 8000 м. ц. и то са побијеним ценама од 10—12½ н. За исту се плаћало 6 ф. 25 н. до 6 ф. 40 н. Јечам занемарен. Продато око 4000 м. ц. по 4 ф. 60 н. до 5 ф. по каквоћи. Једино је зоб, због слабог довоза са 10 нов. до 15 нов. поскупила. Продато га је око 5000 м. ц. по 6 ф. 20 н до 6 ф. 25 н., према боји и чистоти. Кукуруза слабо има на пијаци и тако исто и у Штајнбруху. Творнице га купују на разним станицама по 4 ф. 15 н. Неколико је вагона продано у Будимпешти по 4 ф. 20 до 4 ф. 25 нов. А старог је кукуруза неколико хиљада м. ц. продано по 4 ф. 55 н. до 4 ф. 62½ н. са стовариштa.

Терминска роба. У овој роби су цене прошле недеље тргле натраг. Пшеница за пролеће са 6 ф. 78 н. падала до 6 ф. 60 н., па се опет дигла на 6 ф. 66 н. Недељни закључак 6 ф. 65 н. Пшеница за мај-јуни пала у цени са 6 ф. 86 н. на 6 ф. 67 н., затим се дигла на 6 ф. 75 н. Недељни закључак 6 ф. 74 н. Пшеница за јесен на исти начин са 7 ф. 08 н. дотерала на 6 ф. 90 н., па затим скочила на 6 ф. 96 н. Недељни закључак 6 ф. 95 н. Раж за пролеће с почетка између 6 ф. 43 н. до 6 ф. 47 н. а при крају недеље попустила на 6 ф. 36 н. Недељни закључак 6 ф. 35 н. Кукуруз за мај-јуни колебао се с почетка између 4 ф. 15 н. и 4 ф. 17 н., а касније између 4 ф. 06 н. и 4 ф. 08 н. Недељни закључак 4 ф. 10 н. Зоб за пролеће скакала са 6 ф. 10 н. до 6 ф. 20 н. затим падала све до 6 ф. 05 н. Недељни закључак 6 ф. 06 нов.

Брашно се слабо тражило, те с тога и млинови не куповаху пшеницу и раж с вољом. Истина, да су пољске радње отпочеле и да је лед са Дунава и других река отишао, ипак поруке за брашно из иноземства ни са које стране не стижу. Што се брашна прода, то је све за домаћу потребу. Мекиње ситне се слабо траже. Мекиња крупних врло мало на стовариштy, те им је и цена скупља.

Брашно се продаје:

Број	0	1	2	3	4
фор.	11.80	11.30	10.80	10.30	9.50

Број	5	6	7	8
фор.	8.80	8·50	7.50	4.80

Ситне мекиње 3 ф. 45 н., крупне мекиње 3 ф. 60 н.

Брашно од ражи бележи:

Број	0	0/I.	I.	II.	II/III.	III.
фор.	11.60	11.30	10.80	10.20	9.—	8.—

Мухар 6 фор.

Вика (ланик) 5 ф. 75 н. до 6 фор. —

Свињска маст 55 ф. а сланина 3/100 50 ф. и 4/100 45 ф. 50 нов.

Шљиве нису имале промета Продаване 56 кграма: босанске крупне 8 ф. 50 нов. На завршетку недеље бележише: босанске крупне 8 ф. 50 н., средње 8 ф. — а ситне 7 фор. 50 н., србијанске крупне 7 ф. 75 н., средње 7 ф. 25 н. и узанц роба 6 ф. 75 н. — Све од 56 кграма.

Пекмез. Прошле је недеље продаван славонски пекмез првог квалитета по 16 ф 50 н. 100 кграма.

Мед и восак нема прође.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

Ред позоришних представа.

У уторак 5. (17.) марта први пут: **„Задушне жене.“** Шаљива игра у 4 чина, написао Адолф Ларонш, превео Милан А. Јовановић. (**У корист сиромашних српских вероисповедних школа у будимској епархији.**)

У четвртак 7. (19.) марта: **„Марија Стјуартова.“** Жалосна игра у 5 чинова, од Ф. Шилера, превео С. Д. К. (**У новом нарочито за овај комад зготовљеном оделу.**)

У суботу 9. (21.) марта: **„Кир Јања“**. Шаљива игра у 3 чина, написао Ј. С. Поповић. — Пре тога: **„Партија пикета“**. Шаљива игра у 1 чину, по Мајеру и Фурнијеру превео Филип Оберкнежевић.

У недељу 10. (22.) марта: **„Балканска царица“**. Драма у 2 чина, с певањем, написао **Никола I.**, с одобрењем песниковим за позорницу удесио А. Хаџић, музика од Х. Дубека. (Представа за народ с обаљеним ценама)

Јавна благодарност.

Од стране потписаног српског црквеног одбора овим се изјављује благодарност госп. Стевану С. Андрејевићу, поседнику и грађанину земунском, на хришћанској му доброти, са којом је он свету нашу цркву украсио, давши лепо обновити свето јеванђеље наше, за спомен блаженопочивших: таста му Николаја и пунице Софије Станимировића, поседника мраморачких и њихове јединице кћерке, а своје добре и узорите супруге Јулке. Бог нека му наплати доброту његову!

Српски црквени одбор у Мраморку

72 1—1 **Председништво.**

Огласи.

Ad E 79. 77 1—3

I. 25 ex 1896.

ЕДИКТ.

Пошто потписаној епархијској конзисторији садање боравиште дра. **Емилијана Радића-Соколовачког,** јеромонаха манастира Месића, није познато, то се исти др. Емилијан Радић-Соколовачки овим путем позива, да у року од 10 дана по последњем увртењу овога позива предстане овој власти, или да у истом року јави овамо своје боравиште, да га не би снашле последице непослуха.

У **Вршцу**, 1. (13.) марта 1896. год.

Епархијска конзисторија вршачка.

159 szám 1896. 78 1—1

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a titeli kir. járásbiróság 3540. számu végzése által Popovits Eufemia titeli lakos javára Kanazir Milicza mosorini lakos ellen 62 frt tőke, ennek 1894. évi februáris hó 26. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 28 frt 38 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 380 frtra becsült lovak, kocsi és 140 kereszt buzából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésen a 498. sz kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Mosorinban alperes lakásán leendő eszközlésére 1896-ik évi **márczius hó 30-ik** napján délelötti 10½ órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron a ul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Titelen 1896-ik évi márczius hó 7. napján.

Vigh, kir. bir. végrehajtó

За пролетњу сетву

Семена пољопривредног и баштеног, најбољег и сигурног, као и питомих воћака, племенитих ружа и разног дрвећа за украс нуди

семенарска и вртарска трговина

Војина Јовановића у Новом Саду.

Шаље сваком на захтевање свој илустровани ценовник бесплатно.

54, 4—

Број 15. ex 1896. 71. 2—3

М. III О.

Стечај.

Отвара се стечај **за једног учитеља у Старом Бечеју**, и то на месту умировљеног г. Паје Дамјановића, у горњо-предградској („ковинској“) школи.

Годишња плата је: 500 форината; за свој и школски огрев 52 фор. 50 н.; за послугу школску 40 фор.; за паушал 12 фор. 60 н. и за пофторну школу — кад буде на реду — 50 фор. а. вр. Уз то има слободан стан са пространом баштом.

Дужности су прописане школском уредбом и наредбама, а осим тога ће и у цркви појати по реду.

Компетовати могу само потпуно оспособљени. Молбе и сведоџбе нека шиљу председништву школског одбора.

Рок стечају излази 7. (19.) априла о. г.

Из седнице школског одбора српске православне црк. општине **у Старом Бечеју**, 26. фебруара (9. марта) 1896.

Јован Михајловић, перовођа. **Мита Радановић,** потпредседник.

БРЕЗОВИ БАЛЗАМ Дра ЛЕНЂЕЛА·

Биљни сок, што тече из брезовине, од вајкада је припознат као најизврсније **средство за улепшавање.** Овај балзам, препариран по упутству изналазачеву, има чудно дејство. **Ако се у вече намаже њиме лице или други делови коже, сутра-дан се скоро неприметно скидају мале крљушти с коже, која тиме постаје бела и њежна,** те нестаје с ње највише болести, као **крпе** (Leberflecken), **матерњаче, црвенила на носу, саједака** (Mitesser) **и друге нечистоће.** Балзам чини кожу глатком и удаљује рапе, боре и **даје белу, младу боју лица.** — Цена једној боци с упутством за употребу 1 фор. 50 н.

Др. Ленђелов сапун од брезовине

је најбољи и најтрајнији сапун, за кожу **нарочито** препариран, **комад по 60 нов.** Добија се у свакој већој лекарници, у Будимпешти и у провинцији.

Главно стовариште: 434 11—24

у лекарници Јосифа Терека,

Будимпешта, Király utcza бр. 12.

ОБЈАВА.

Имам на продају добре американске лозе порталис и за каламљење наше домаће чисте врсте од црне скадарке, црног португисца и беле племенке.

У Каменици, 6. марта 1896.

62 5—5 **Стеван Симоновић.**

САЛОН ЖЕНСКОГ ОДЕЛА

МАРИЈЕ СЕЧАНСКИ

I. ГРАСХОФГАСЕ 4. **БЕЧ.** I. ГРАСХОФГАСЕ 4.

Јављам п. н. госпођама и госпођицама, да су ми ово дана приспели најновији париски и енглески кројеви као и модни штофови за пролетњу и летњу сезону. Писмене наруџбине извршујусе тачно и врло брзо. — За многобројну посету моли

С поштовањем

МАРИЈА СЕЧАНСКИ.

76, 1—3

СРПСКА БАНКА

У ЗАГРЕБУ

АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ 9,000.000 КРУНА.

ПРИМА НОВЧАНЕ УЛОГЕ

НА ШТЕДЊУ И ПРИПЛОД

ЗА КАМАТУ ОД 4% ЧИСТО.

(БЕЗ ИКАКВИХ ПОРЕЗА ИЛИ ОДБИТАКА).

Могу јој се слати и страни новци, које она под најповољнијим условима преобража у аустр. новац.

Осим тога Српска Банка ради све солидне банковне послове и извршује их тачно и брзо.

411 16—52

ПРОДАЈЕМ

моју мануфактурну радњу у Ковину. Дућан је врло леп и место је згодно. Упитати се може код

Димитрија Теодоровића.

ШИХТОВ ЧИСТИ САПУН

на коме је законом регистрована заштитна марка

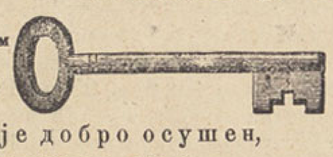

врло је добро осушен,

изврсно пере,

најмање се троши приликом употребе,

гарантује се, да је чист и да рубљу и рукама не шкоди; у опште је најбољи од свију чистих сапуна.

Нико се неће кајати, ако учини с њиме покушај. 64 4—30

Може се добити у већини трговина на мало.

Издавачка књижарница

А. ПАЈЕВИЋА

У НОВОМ САДУ

треба једног **практиканта**, који има довољно школске спреме за књижарску радњу. Младићи, вољни за ову радњу, нека се јаве горњој књижарници ради услова. 67, 3—3

ПРЕПОРУЧУЈЕ И ШАЉЕ НА ЗАХТЈЕВ

СВОЈ ИЛУСТРОВАНИ ЦИЈЕНИК СЉЕДЕЋЕ РОБЕ:

ПЕТАР НИКОЛИЋ

ЗАГРЕБ

ИЛИЦА бр. 7.

I. кат.

394 14—52

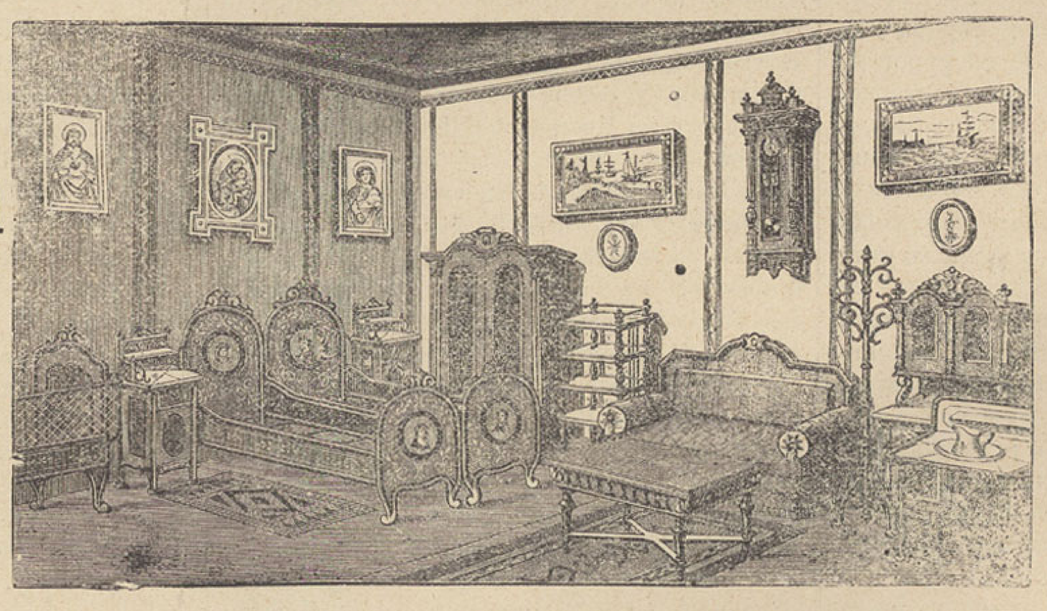

ПОКУЋСТВА:

(Möbel)

дрвеног, гвоздењог и тапетираног. Фотела, столица и канабета.

ЈЕДАЛА

од кина сребра, које је правим сребром посребрено.

СЛИКА

српски — народни и историјски. Светих икона, кандила, крстова и цјеливаћих икона за цркву.

ОГЛЕДАЛА

у позлаћеним и дрвеним оквирима.

САТОВА

за зид и будилника,

Џепни сатова:

златни, сребрни и од туле за господу и госпође

Златни и сребрни ланаца за господу и госпође.

Колица за дјецу.

ШИВАЋИ СТРОЈЕВА

систем сингер, Хове, Велер и Вилсон и најновије са округлим чунком (Ringschiff.)

РОБА ЈЕ БИРАНА ПРВЕ И НАЈБОЉЕ ВРСТЕ

УЗ ГАРАНЦИЈУ!

цијена умјерена и стална.

РОБА СЕ ДАЈЕ ЗА ГОТОВ НОВАЦ

И МЈЕСЕЧНУ ОДПЛАТУ.

Цијенике и прорачуне шаље бадава и франко

ПЕТАР НИКОЛИЋ, ЗАГРЕБ.

Власник и издавалац: Дружина Браника. **Одговорни уредник Никола Јоксимовић.** **Штампарија Браће М. Поповића у Новом Саду.**